

Kóma

Z. Rozkydal

Kóma je stav hlubokého bezvědomí

Příčiny intrakraniální:

Cévní – krvácení, hematom, anomálie, ischemie

Infekční – absces mozku, meningitis, encefalitis

Tumory

Epilepsie

Příčiny extrakraniální:

Intoxikace (otrava CO, barbituráty, alkohol)

Metabolické poruchy (DM, hypoglykémie,
hypothyreóza
hypertyreóza)

Orgánové selhání- hepatální kóma,
- uremické kóma)
- multiorgánové selhání

Zástava srdce a dechu - do 30 s.

Kvantitativní porucha vědomí - stupně

1. Somnolence- ospalost,
po oslovení je schopen kontaktu
2. Sopor- snížené vědomí,
reaguje jen na bolestivé podněty
na kratší dobu,
odpovídá nesrozumitelně
3. Kóma- stav hlubokého bezvědomí
je neprobuditelný

Kvalitativní porucha vědomí

Porucha sebeuvědomování
u psychiatrických poruch

Neklid, zmatenost, neadekvátnost jednání
a mluvení, delirantní stavy.

První pomoc u nemocného v bezvědomí

Pátráme po příčině

Sledujeme reakci zornic, reflexy

Sledujeme činnost srdce a dýchání

Vyšetřujeme dech

Pátráme po traumatu

Stabilizovaná poloha

Bráníme aspiraci, čistíme ústa od zvratků

Nic per os

Transport na ARO

Smrt mozku

Vyloučení reverzibilních příčin

Přítomnost poškození mozku

Kmenová areflexie a apnoe:

po dobu 12 hod. není reakce zornic,

chybí reakce na bolestivé podněty,

chybí spontánní dechová aktivita po 10min

inhalace kyslíkem po odpojení od ventilátoru.

EEG – ½ hodiny izoelektrická linie

Mozková angiografie- chybí náplň nad bází lební

Známky smrti

Posmrtné skvrny (plně rozvinuté za 6-12 hod)

Ochlazování těla (1°C / hod.)

Posmrtná ztuhlost (celková za 6-12 hod.)

Posmrtná hniloba (po 2 dnech)

Synkopa = mdloba

Krátkodobá ztráta vědomí v důsledku sníženého průtoku krve mozkem při sníženém srdečním výdeji a současnou periferní vasodilatací

Příčiny:

Kardiovaskulární: bradykardie, arytmie,
posturální hypotenze,
hyperventilační

Nekardiovaskulární:

vazovagální synkopa- nepříjemné fyzické
a psychické stimuly,

ortostatická synkopa- při rychlém postavení

První pomoc

Horizontální poloha

Zvýšení dolních končetin

Čerstvý vzduch

Tekutiny

Podle základní příčiny

Kóma extrakraniální

Diabetické kóma

DM- nedostatečná sekrece inzulínu

Zvyšuje se glykémie, osmotická diuréza

Výrazná ztráta vody, Na , K

Zvýšená syntéza ketolátek -metabolická acidóza

Kumulace acetonu v plazmě

Mozek je závislý na plazmatické glukóze

Utilizace glukózy v mozku není řízena inzulínem

Symptomy

Polyúrie, polydypsie

Suchá kůže, slabost, dehydratace

Nauzea, zvracení, bolesti břicha

Kussmaulovo prohloubené dýchání

Je cítit aceton v dechu

Somnolence, sopor, kóma

Mortalita až 50 % (selhání ledvin, edém mozku)

Hypoglykemické kóma

Příčiny: hladovění, velké dávky inzulínu
alkohol, nádory slinivky břišní

Symptomy:

Výrazně se potí, třes, slabost, palpitace

Tachykardie, mělký dech bez zápachu

Pocit hladu, třes, křeče, zmatenost

První pomoc u diabetika

- cukr, slazená šťáva, sladká minerálka

Hepatální kóma

Toxické látky z jater – do systémového oběhu

Portosystémová encefalopatie

Příčiny- cirhóza, hepatitis,
infekční onemocnění jater,
toxické poškození jater

Symptomy:

Ikterus, slabost, spavost, foetor hepaticus,

Zmatenost, zpomalení řeči, bolesti břicha, třes

Poruchy acidobazické rovnováhy,

Poruchy koagulace, somnolence až kóma

První pomoc- péče o nemocného v bezvědomí,
transport

Uremické kóma

Při akutním nebo chronickém selhání ledvin
Glomerulonefritis, pyelonefritis, nefrotický syndrom
Těžké popáleniny, septikémie, těžká krvácení.

Symptomy

Únava, malátnost, nauzea zvracení

Otoky víček, otoky končetin

Křeče, anémie, šedožlutavá barva kůže,

Hypertenze, projevy metabolické acidózy

Somnolence až kóma

První pomoc- péče o nemocného v bezvědomí
transport